

HEREĆ S., KRAKOWSKA I.

*Badania porównawcze nad morfologią zwojów rdzeniowych  
(ganglia spinalia) w różnych odcinkach rdzenia kręgowego*

Comparative morphology of the spinal ganglia (ganglia spinalia)  
in the different segments of the spinal cord.

Badania zwojów rdzeniowych (ganglia spinalia) przeprowadzano w mikroskopie świetlnym i w mikroskopie elektronowym, różnymi metodami.

Do badań w mikroskopie świetlnym użyto obustronne zwoje rdzeniowe wszystkich części rdzenia kręgowego, występujące na korzeniu dogrzebietowym nerwów rdzeniowych 10-ciu dojrzałych owiec, podobnej wielkości i rasy. Zwoje po wstępnym utrwaleniu w 10% roztworze zneutralizowanej formaliny odwadniano w alkoholu etylowym, zatapiano w parafinie i krojono na skrawki o grubości 15  $\mu\text{m}$ . Skrawki barwiono luxolem i fioletem krezyłu według metody Klüvera-Barrery oraz błękitem metylenowym według metody Nissla.

Pobrany materiał do badań w mikroskopie elektronowym, ze zwojów różnych części rdzenia kręgowego, po rutynowej obróbce przeglądano w mikroskopie „Tesla” BS-500.

W pracy określono ogólną wielkość zwojów rdzeniowych w poszczególnych częściach rdzenia kręgowego oraz ich cytoarchitektonikę i fibroarchitektonikę. W odcinku szyjno-piersiowym rdzenia zwoje charakteryzują się stosunkowo małą liczbą neuronów, skupiających się w grupy pooddzielane od siebie wiązkami włókien nerwowych. W odcinku lędźwiowo-krzyżowym rdzenia neuronów w zwojach jest znacznie więcej niż w odcinku szyjno-piersiowym. Włókna nerwowe ułożone są gęsto i skupiają się głównie w strefie obwodowej zwojów. Zwoje w poszczególnych częściach rdzenia kręgowego mają różne kształty i różną wielkość – od kilku do kilkunastu milimetrów. Wszystkie otoczone są torebką łącznotkankową, przechodzącą w epineurium pni nerwowych. Torebkę zawsze otacza gęsty spłot naczyń krwionośnych, różnego kalibru.

Komórki nerwowe tworzące zwoje rdzeniowe to neurony czuciowe, okrągłego lub owalnego kształtu. Ze względu na wielkość podzielono je na trzy grupy. Wyróżniono neurony małe (ok. 30  $\mu\text{m}$ ), neurony średniej wielkości (ok. 60  $\mu\text{m}$ ) i neurony duże (ok. 90  $\mu\text{m}$ ). Jądra w komórkach nerwowych zwojów czuciowych są okrągłe i wyraźnie mniejsze od jąder komórek zwojów wegetatywnych. W zwojach rdzeniowych przeprowadzono także klasyfikację komórek nerwowych na podstawie struktur cytoplazmatycznych oraz stosunku jądra komórkowego do neuroplazmy.